

Öz Tiksınme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Öz Tiksınme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28693>

Özet

Öz Tiksınme Ölçe?i (ÖTÖ), bireylerin kendilerine yönelik ya?ad?klar? i?renme ve tiksınme duygular?n?n düzeyini ölçmek amac?yla geli?tirilm? psikometrik bir araçtır. Bahtiyar ve Y?ld?r?m (2019) taraf?ndan Öz Tiksınme Ölçe?i'nin Revize Formu'nun Türkçe uyarlamas?, geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yapılm??tır. Ölçek, 14 maddeden oluşmakta olup, öz tiksınmeyi iki temel alt boyutta incelemektedir: Davran?? Odaklı Öz Tiksınme ve Fiziksel Görünüm Odaklı Öz Tiksınme.

Anahtar Kelimeler

Öz Tiksınme, Öz Tiksınme Ölçe?i, Psikometri, Ölçek Uyarlama, Davran?? Odaklı Tiksınme, Fiziksel Görünüm, Psikolojik Yap?.

Yazarlar

Başak Bahtiyar, A. Y?ld?r?m.

Amaç

Öz Tiksınme Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin kendilerine kar?? hissettikleri tiksinti duygusunun yoğunlu?unu, do?as?n? ve kaynaklar?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu psikolojik yap?n?n ölçülmesi, özellikle depresyon, anksiyete bozukluklar?, yeme bozukluklar? ve düşük benlik sayg?s? gibi durumlarla ili?kisini anlamak aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Bahtiyar ve Y?ld?r?m (2019) taraf?ndan yürütülen çal??ma, ölçe?in revize edilmi? formunun Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu test etmek, geçerlili?ini ve güvenilirli?ini kan?tlamak amac?yla gerçekleştirilmi?tir. Bu adaptasyon, ölçe?in Türkiye'deki klinik ve akademik ara?t?rmalarda kullan?lmas?na zemin hazırlam??tır.

Yap?

Ölçek, bireyin kendine yönelik olumsuz ve tiksindirici alg?lar?n? ölçen çok boyutlu bir yap? olan öz tiksınmeyi ele alır. Öz tiksınme, genellikle derin bir utanç veya suçluluk duygusuyla ili?kilendirilir ve ki?inin kendi varolu?unu, eylemlerini veya fiziksel özelliklerini i?renç bulmas?yla karakterizedir.

Ölçek, bu karma??k yap?yı iki ayrı ve teorik olarak tutarlı alt boyuta ayırmaktadır:

Davran?? Odaklı Öz Tiksınme: Bireyin geçmi?teki veya mevcut davran??larından, ahlaki hatalar?ndan ya da karakter özelliklerinden duydu?u tiksintiyi ifade eder. Bu boyut, ki?inin eylemleriyle ilgili içsel ele?tiriyi yansıtır.

Fiziksel Görünüm Odaklı Öz Tiksınme: Bireyin kendi bedeni, fiziksel görünü?ü, bedensel

i?levleri veya hijyen al??kanl?klar?ndan duydu?u tiksintiyi ifade eder. Bu boyut, bedensel imaj ve alg?lanan kusurlarla yak?ndan ili?kilidir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Türk popülasyonu üzerindeki yap?sal uygunlu?unu do?rulamaya odaklanm??tır. Yap?lan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonuçlar?, ölçe?in teorik temeliyle ve orijinal formuyla tutarlı bir ?ekilde iki faktörlü yap?y? ortaya ç?karm??tır.

Bu analiz, öz tiksınmenin davran?? odaklı ve fiziksel görünüm odaklı olmak üzere iki ayr?, ancak ili?kili alt boyutta ayr??t??n? göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in öz tiksınme yap?s?n?n farklı bile?enlerini geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamakta ve yap? geçerli?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık güvenirlik katsayılar? (Cronbach Alfa) yüksek düzeyde rapor edilmi?tir. Bu katsayılar, ölçe?in maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik analizlerinden elde edilen katsayılar ?unlard?:

Ölçe?in tümü için iç tutarlılık katsayıs?: **.83**

Davran??sal Öz Tiksınme alt boyutu için iç tutarlılık katsayıs?: **.78**

Fiziksel Öz Tiksınme alt boyutu için iç tutarlılık katsayıs?: **.71**

Gerek genel ölçek, gerekse alt boyutlar için elde edilen bu katsayılar, psikometrik standartlara göre kabul edilebilir ve iyi düzeyde güvenilirli?e i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Öz Tiksınme Ölçe?i'nin revize formunun yap?sal özelliklerini belirlemek amacıyla Aç?mlay?c? Faktör Analizi kullanılm??tır. Bu analiz, 14 maddelik ölçe?in iki temel faktör alt?nda topland??n? do?rulam??tır.

Bu iki faktör, öz tiksınme deneyiminin farklı alanlar?n? temsil eder: 8 maddeden olu?an Davran?? Odaklı Öz Tiksınme faktörü ve 6 maddeden olu?an Fiziksel Görünüm Odaklı Öz Tiksınme faktörü. Faktör yap?s?n?n orijinal ölçekle uyumlu olması, ölçe?in uluslararası alanda kabul görmü? öz tiksınme modelini Türk popülasyonunda da ba?ar?yla ölçebildi?ini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Türkçe Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çal??ması)

Format: 14 maddeden olu?an, iki faktörlü öz bildirim ölçe?i.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Uyarlama çal??mas? genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin örneklem üzerinde yap?lm??t?r.)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan yeti?kinler üzerinde psikometrik özellikleri test edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireylerin kendi alg?lar?n? 7'li Likert Ölçe?i üzerinde i?aretledi?i öz bildirim yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Öz Tiksınme, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Psikometrik Özellikler, Davran??sal Tiksınme, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: basakbahtiyar@maltepe.edu.tr (Ba?ak Bahtiyar)

Yaz??ma Adresi: Maltepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü (Tahmini Kurum)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçe uyarlama ve geçerlik/güvenirlik çal??mas? **2019** y?I?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve klinik amaçlı? kullan?m? için sorumlu yazar Ba?ak Bahtiyar ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [oz-tiksinme-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Bahtiyar, B., & Y?ld?r?m, A. (2019). Öz Tiksınme Ölçe?i-Revize Formu: Türkçe uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 22. doi: 10.5505/kpd.2019.72692

Öz Tiksınme Ölçeđi Maddeleri

Ölçek 14 madde ve iki faktörden olmaktadır. Derecelendirme 7'li Likert tipindedir.

Davranış Odaklı Öz Tiksınme (8 madde): Kendi davranışlarından bıktım.

Fiziksel Görünüm Odaklı Öz Tiksınme (6 madde): Kendi görüntüme bakmak beni rahatsız eder.

ARABPSYCHOLOGY.COM